

MINISTERSTVO VNITRA

- ODBOR VŠEOBECNÉ SPRÁVY -

140 21 Praha 4, náměstí Hrdinů 3

Č.j.: VS – 66/60/2-2006

V Praze dne 8. prosince 2006

Počet listů: 3

Počet příloh: 1/4

*Rozeslat dle rozdělovníku***Zápis příjmení žen podle cizozemského matričního dokladu na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu**

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28.12.2005, čj. 4 As 52/2004-77, uveřejněného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 4 ze dne 26.04.2006, příjmení matky manžela, která je cizinkou, se do matriční knihy manželství, jakož i do oddacího listu zapíše v podobě, v jaké je uvedeno v předložených dokladech, jež mají důkazní moc veřejné listiny. Na tento případ se nevztahuje ustanovení § 69 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o matrikách“), podle něhož se příjmení ženy tvoří v souladu s pravidly české mluvnice.

V odůvodnění uvedeného rozsudku se uvádí, že při zápisu matky ženicha do knihy manželství a do oddacího listu se nejedná o akt konstitutivní, ale ani o akt deklaratorní. V tomto případě se pouze přepíše údaj z jiné veřejné listiny, kterou zákon za stanovených podmínek považuje za zcela rovnocennou českým matričním dokladům, vydaným na základě zápisů v českých matričních dokladech. Ustanovení § 69 zákona o matrikách se na daný případ nevztahuje, protože upravuje případy tvorby příjmení zapisovaných do matričních knih. Zápis tvaru příjmení do matričních knih a dále do oddacího listu, pokud se toto příjmení zápisem přímo nevytváří, není zákonem o matrikách upraven. Příjmení matky snoubence bylo „vytvořeno“ již dříve, byť podle práva cizího státu.

Podle ustanovení § 68 zákona o matrikách má státní občan České republiky právo i povinnost užívat v úředním styku příjmení, které je uvedeno v matričním dokladu vydaném z matriční knihy vedené matričním úřadem. Osobní působnost tohoto ustanovení se vztahuje pouze na státní občany České republiky.

Kopii citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu v příloze připojujeme.

V návaznosti na shora uvedené matriční úřad zapíše příjmení ženy podle předložené cizozemské veřejné listiny (§ 57 zákona o matrikách), tj. nebude aplikovat ustanovení § 69 zákona o matrikách, jde-li o zápis

1. příjmení matky (cizinky) muže nebo ženy, kteří uzavírají manželství, do knihy manželství a na oddacím listu,
2. příjmení matky (cizinky) dítěte do knihy narození a na rodném listu dítěte a
3. příjmení pozůstalé manželky či partnerky (cizinky) do knihy úmrtí a na úmrtním listu zemřelého manžela či partnerky.

Bylo-li již příjmení ženy – cizinky podle bodů 1., 2. nebo 3. uvedeno v matriční knize a na matričním dokladu v souladu s pravidly české mluvnice, tj. s odpovídající koncovkou, může žena požádat na základě předložené veřejné listiny o uvedení svého příjmení v matriční knize a na matričním dokladu v souladu s touto veřejnou listinou. Je-li žena žadatelkou o udělení mezinárodní ochrany nebo azylantkou (zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony), matriční úřad může předložení veřejné listiny prominout a připustit její nahrazení prohlášením ženy.

Matriční úřad provede dodatečný záznam do matriční knihy a vystaví matriční doklad. V záhlaví matričního dokladu bude již příjmení ženy uvedeno v mužském tvaru a do rubriky poznámka matriční úřad uvede, že „zde zapsaná žena užívala do (datum provedení dodatečného záznamu do matriční knihy) příjmení v podobě“ . Matriční úřad splní oznamovací povinnost podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů a podle zvláštních zákonů.

Nelze však opomenout případy, kdy ženám (cizinkám) již byly vystaveny matriční doklady v České republice a jejich příjmení je na nich uvedeno v souladu s pravidly české mluvnice, tj. s odpovídající koncovkou. Nyní ženy (cizinky) žádají, aby při provedení zápisu narození svého dítěte, uzavření manželství nebo úmrtí jejich manžela či partnerky bylo jejich příjmení uvedeno v souladu s cizozemskou veřejnou listinou.

Může se jednat např. o tyto případy:

1. při zápisu narození dítěte
 - matka dítěte je cizinka, na svém cizozemském rodném listu má uvedeno příjmení „Kotek“; s tímto příjmením vstupovala do manželství v ČR a na oddacím listu je její příjmení uvedeno (bylo vytvořeno) ve tvaru „Kotková“; nyní při zápisu narození dítěte žádá, aby bylo její rodné příjmení uvedeno na rodném listu dítěte v souladu s cizozemským rodným listem, tj. „Kotek“,
 - doporučujeme provést na základě předložené cizozemské listiny nejprve opravu zápisu v knize manželství, vystavit nový oddací list s příjmením „Kotek“; žena pak k zápisu narození svého dítěte předloží tento oddací list a v knize narození a na rodném listu dítěte již bude uvedeno její rodné příjmení ve tvaru „Kotek“,

2. při zápisu uzavření manželství

- rodný list ženy-cizinky byl vystaven v ČR a její příjmení je na něm uvedeno (bylo vytvořeno) s odpovídající koncovkou „Bauerová“; na všech cizozemských veřejných listinách je však její příjmení uvedeno „Bauer“; tato žena uzavírá manželství v ČR a žádá o užívání příjmení v mužském tvaru,
- doporučujeme provést na základě předložené cizozemské listiny nejprve opravu zápisu v knize narození a vystavit nový rodný list na příjmení „Bauer“; žena pak k uzavření manželství předloží tento rodný list a do manželství již bude vstupovat s příjmením „Bauer“,

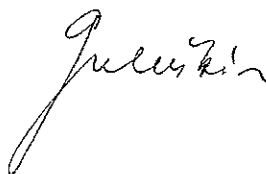
3. při zápisu úmrtí

- manželství/partnerství bylo uzavřeno v ČR, na oddacím listu/dokladu o registrovaném partnerství je uvedeno (bylo vytvořeno) příjmení ženy (cizinky) s odpovídající koncovkou „Posseltová“; na všech cizozemských veřejných listinách je však její příjmení uvedeno ve tvaru „Posselt“,
- doporučujeme provést na základě předložené cizozemské listiny nejprve opravu zápisu v knize manželství/registerovaného partnerství, vystavit nový matriční doklad, na němž bude příjmení ženy uvedeno ve tvaru „Posselt“ a teprve poté provést zápis do knihy úmrtí a vystavit úmrtní list zemřelého manžela či partnerky, na němž již bude její příjmení uvedeno ve tvaru „Posselt“.

Žádáme Vás tímto o vyjádření ke shora uvedenému, resp. doplnění dalších případů, kdy by žena (cizinka) mohla požádat o uvedení svého příjmení podle cizozemském veřejné listiny, je-li již její příjmení v matriční knize a na matričním dokladu, vydaném v ČR, uvedeno v souladu s pravidly české mluvnice. Vaše vyjádření očekáváme **do 15. ledna 2007.**

Děkujeme za spolupráci.

JUDr. Kateřina Guluškinová
vedoucí oddělení státního občanství a matrik

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru občanskosprávních agend Magistrátu hl.m. Prahy